

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1077/2024
12.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца „АХИОМ“ ДОО Београд, кога заступа Зорица Петронијевић Гајић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради раскида уговора, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4975/23 од 28.08.2024. године, на седници одржаној 12.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужене изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4975/23 од 28.08.2024. године, као неоснована.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 3172/2022 од 06.07.2023. године, у ставу I изреке раскинут је оквирни споразум о купопродаји и испоруци прехранбених производа из партије 5 број 404-02-00012/2021-04/94 од 29.07.2021. године, у став II одбијен је тужбени захтев да се раскине оквирни споразум о купопродаји и испоруци прехранбених производа из партије 3 број 404-02-00012/2021-04/60 од 26.05.2021. године. У ставу III одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 4975/23 од 28.08.2024. године преиначена је пресуда Привредног суда у Београду П 3172/2022 од 06.07.2023. године у ставу II и III, па је раскинут оквирни споразум о купопродаји и испоруци прехранбених производа партије 3 број 404-02-0012/2021-04/60 од 26.05.2021. године и обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 1.169.840,00 динара у року од 8 дана по правноснажности одлуке. Обавезан је тужени да тужиоцу накнади и трошкове другостепеног поступка у износу од 746.344,00 динара у року од 8 дана по пријему пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено уложила ревизију због погрешне примене материјалног права. Указује да из садржине оквирног споразума јасно и несумњиво произилази чињеница да је уговорна страна не само

тужилац већ тужилац са СЗР „Чековић“ који чине једну уговорну страну, што значи да на страни туженог није постојала потпуна пасивна легитимације. Указано је и да је побијаном пресудом раскинут уговор који је престао да важи. У смислу образложених навода ревизије предлага да се одлука преиначи.

Тужилац је поднео одговор на ревизију којим оспорава основаност ревизијских разлога и тачност ревизијских навода, па у смислу образложених навода предлага да се ревизија као неоснована одбије.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је оценио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена апсолутно битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Ревидент не указује на неку другу битну повреду учињену пред другостепеним судом, а која може бити ревизијски разлог, паушално наводећи да пресуду побија из свих законом предвиђених разлога.

Из чињеничног стања утврђеног пред првостепеним судом утврђено је да су након спроведеног поступка јавне набавке, тужилац као добављач и тужени као наручилац закључили оквирни споразум о купопродаји и испоруци прехранбених производа из партије број 3 број 404-02-0012/2021-04/60 од 26.05.2021. године са учесником у понуди СЗР „Чековић“ Коштуњићи која се односи на набавку брашна. Дана 29.07.2021. године, такође по спроведеном поступку јавне набавке, закључили су и оквирни споразум о купопродаји и испоруци прехранбених производа из партије 5, шећер и со, број 404-02-0012/2021-04/94. Предвидели су могућност повећања уговорене цене за проценат који прелази 5 % према званично објављеним подацима Републичког завода за статистику. Услед поремећаја на тржишту изазваних повећањем цена у енергетској сфери Влада Републике Србије донела је Уредбу о ограничењу висине основних животних намирница („Службени гласник РС“, бр. 114/2021 од 30.11.2021. године) којом је, у циљу спречавања поремећаја на тржишту и отклањања штетних последица поремећаја на тржишту у погледу снабдевања робом, ограничила произвођачке и цене у трговинама на велико и мало основних животних намирница, тако да не прелазе ниво цена тих производа на дан 15.11.2021. године. Такође је ограничена цена шећера у паковању од 1 кг као и брашна у паковању до 5 кг, у трајању од 60 дана. Замрзивање цена је продужено услед даљег поремећаја на тржишту. Према општепознатим чињеницама, дана 27.02.2022. године, покренута је специјална војна операција у Украјини, што је утицало на продубљивање поремећаја на тржишту основних животних намирница, као и у осталим економским сферама, због чега је наведена уредба, са доцнијим изменама („Службени гласник РС“, бр.12/2022, 50/2022 и 61/2022) остала на снази, а затим је донета и нова Уредба о ограничењу висине цена основних животних намирница („Службени гласник РС“, бр. 73/2022). Са друге стране, по основу оквирних споразума странке су закључиле појединачне уговоре о купопродаји и испоруци прехранбених производа из партије 3 (брашно) дана 26.05.2021. године, док су закључиле уговор о купопродаји и испоруци прехранбених производа из партије 5 (шећер и со) дана 29.07.2021. године. Тужилац је

упутио захтев од 20.01.2022. године за промену уговорене цене за брашно, шећер и со са предлогом нових цена, након чега је закључен анекс 1 уговора број 404-02-00012/2021-04/61 од 28.01.2022. године који се односи на брашно, као и анекс уговора број 404-02-0012/2021-04-95 од 27.01.2022. године за производе из партије 5, шећер и со. Како су цене и даље расле тужилац је 18.05.2022. године упутио нови захтев за измену цена базиран на тржишним ценама, а не званичним подацима Завода за статистику обзиром да је Уредба замрзла цене па да званични подаци нису приказали стварни раст цена. Тужени је овај захтев одбио.

Првостепени суд је утврдио да је у посматраном периоду фактички дошло до удвостручавања цена, односно повећања цене брашна за 94 % а 98 % шећера из чега следи да званични подаци Завода за статистику нису одговарали променама насталим на домаћем тржишту. Закључује да је наведено довело до отежаног испуњења обавезе на страни тужиоца, те да су се стекли услови за раскид због промењених околности у односу на уговор од 29.07.2021. године, који се односи на производе из партије 5. Са друге стране у односу на други уговор налази да нема потпуне активне легитимације, будући да је уговорна страна и СЗР „Чековић“ Коштуњићи АА ПР као један од понуђача из заједничке понуде. Образлаже да, сагласно одредби члана 130. став 2. Закона о јавним набавкама, чланови групе привредних субјеката у групи солидарно су одговорни за извршење обавеза, да су оквирни споразум потписали сви чланови групе, што значи да ниједан не закључује уговор самостално, у своје име, те да је стога и то лице нужни супарничар у смислу одредбе члана 211. Закона о парничном поступку. Како није обухваћен тужбом, то применом цитиране одредбе у односу на наведени уговор, односно оквирни споразум од 26.05.2021. године, тужбени захтев одбија.

Другостепени суд не прихвата наведени закључак. Образлаже да је тачно да је Законом о јавним набавкама прописано да понуду, као заједничку, може да поднесе група понуђача те да су они солидарно одговорни за извршење уговора о јавној набавци све у смислу одредбе члана 130. и 135. став 4. наведеног прописа. Међутим, из споразума који су СЗР „Чековић“ АА ПР и тужилац закључили произилази да је тужилац носилац посла и да је на основу истог био овлашћен да у своје име а за његов рачун потпише оквирни споразум и уговор, па чињеница да је оквирни споразум парафиран од СЗР „Чековић“, као учесника, а у коме су као уговорне стране назначени само тужилац и тужени, не чини непотпуном активну легитимацију тужиоца.

Одлука је правилна.

Правни положај тужиоца у предметном уговорном односу мора се ценити не само с ослонцем на оквирни споразум, већ и споразум о заједничком извршењу јавне набавке који је закључен између тужиоца и СЗР „Чековић“ Коштуњићи. Истим је предвиђено да ће тужилац бити "носилац посла", да он подноси понуду и заступа групу понуђача, да он даје захтевана средства обезбеђења и потписује оквирни споразум. Из садржине оквирног споразума произилази да су стране у оквирном споразума тужени као "наручилац" и тужилац као "добављач", док је СЗР „Чековић“ означен као "учесник у заједничкој понуди", али не и као добављач. Констатовано је, оквирним споразумом, да је добављач доставио понуду (која није приложена у спис), да добављач има право на повећање уговорне цене, односно разлику у цени (члан 5.), да се добављач обавезује да фактурише наручиоцу испоручену робу (члан 6.), да је наручилац у обавези да

испоручену робу исплати по фактурама које испоставља добављач (члан 7.), да је добављач у обавези да достави средства обезбеђења (члан 8.), те да је добављач у обавези да се у року од 3 дана одазове позиву за закључење појединачног уговор (члан 22.). Отуда је правилан закључак другостепеног суда да је друга уговорна страна био тужилац, а чињеница да део обавезе преузете оквирним споразумом треба да изврши уз учешће СЗР „Чековић“ Коштунићи не значи да је то треће лице уговорна страна, већ је очигледно да, у конкретном случају, тужилац за део уговорене обавезе користи капацитете другог субјекта, што Закон о јавним набавкама по ком је набавка спроведена („Службени гласник РС“, бр. 91/19) допушта.

Без утицаја је навод да је уговор иначе престао да важи протеком рока од три године будући да је тужба поднета 25.07.2022. године, а пре истека рока из одредбе члана 133. став 3 Закона о облигационим односима, односно рока одрђеног за испуњење обавезе и да је првостепена пресуда, преиначена побијаном одлуком, донета пре истака тог рока.

Следом реченог произлази да је одлука правилна, па је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено као у изреци.

Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић